

Nr 102.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse av 23 § i lagen den 20 juni 1924 om landsting; given Stockholms slott den 10 februari 1933.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över social-ärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen antaga härvid fogat förslag till lag om ändrad lydelse av 23 § i lagen den 20 juni 1924 (nr 349) om landsting.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Gustav Möller.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av 23 § i lagen den 20 juni 1924 (nr 349) om landsting.

Härigenom förordnas, att 23 § i lagen den 20 juni 1924 om landsting skall i nedan angivna del erhålla följande ändrade lydelse:

23 §.

Landstingsman, som ej bor å den ort, där landstinget hålles, åtnjuter under landstingets möte samt under resan fram och åter av landstingets medel dagtraktamente med 12 kronor ävensom resekostnadsersättning, beräknad enligt klass II i allmänna resereglementet.

Landstingsman, som — — — nio kronor.

Traktamente under — — — mötets början.

Till den — — — hans ställe.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1933.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 februari 1933.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern HANSSON, statsråden UNDÉN, NOTHIN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Departementschefen, statsrådet Möller anför:

På föredragning av chefen för kommunikationsdepartementet har Kungl. Maj:t förut denna dag beslutit avlåta proposition (nr 97) till riksdagen med förslag bland annat till förordning om upphävande av stadgan om skjutsväsendet den 22 juni 1911.

Till grund för förslaget har legat ett betänkande, avgivet av landshövdingen E. A. Beskow, vilken inom kommunikationsdepartementet biträtt med av riksdagen begärd utredning i frågan. Förslaget avser, att skjutsstadgan skall upphöra att gälla med utgången av år 1933, dock att beträffande skjutsanstalt, för vilken enligt samma stadga slutet entreprenadavtal utgår först därefter, bestämmelserna i stadgan skola tillämpas intill entreprenadtidens utgång.

Då enligt skjutsstadgan bestämd skjuts och åkdonslega utgör grunden för bestämmande av den resekostnadsersättning, landstingsman i vissa fall äger åtnjuta för beivrande av landstingets möte, har utredningsmannen uppgjort förslag till genom skjutsstadgans upphävande påkallad ändring av 23 § i lagen den 20 juni 1924 (nr 349) om landsting.

Landstingslagen.

Enligt sistnämnda lagrum åtnjuter landstingsman, som ej bor å den ort, där landstinget hålles, av landstingets medel förutom dagtraktamente reseersättning, beräknad efter lägsta skjuts- och åkdonslega, där icke järnväg är att tillgå eller fartygslägenhet begagnas, samt avgiften i andra klassens vagn å järnväg, där sådan finnes, och för en hyttplats eller, när hyttplats ej förekommer, en salongsplats å fartyg, där resan såmedelst sker.

På föredragning av chefen för finansdepartementet har Kungl. Maj:t förut denna dag, i samband med förslaget om skjutsstadgans upphävande, beslutit avlåta proposition (nr 100) till riksdagen med förslag till kungörelse angående ändring i vissa delar av allmänna resereglementet den 27 juni 1929 (nr 210). Sistnämnda proposition ansluter sig till ett av nämnde utredningsman uppgjort förslag i ämnet, innebärande, att resekostnadsersättning för resa efter häst skall utgå med 35 öre per kilometer utan tillägg av kilometerpenningar, dock

att om förrättningsman nödgas vidkännas kostnad till högre belopp, han äger undfå gottgörelse för vad han visar sig hava utgivit.

Beträffande ifrågavarande 23 § i lagen om landsting har utredningsmannen, som ansett det ligga utom det honom lämnade uppdraget att härutinnan föreslå annan ändring än som föranledes av skjutsstadgans upphävande, föreslagit, att i de fall, då landstingsman nu äger uppbära reseersättning, beräknad efter lägsta skjuts- och åkdonslega, resekostnadsersättning i stället skall utgå efter vad som jämlikt allmänna resereglementet utgår för hästskjuts.

Av de myndigheter, som avgivit yttranden över betänkandet med därvid fogade lagförslag, har beträffande förevarande förslag *statskontoret* framhållit, att då i 23 § i lagen om landsting komme att angivas i huvudsak vad som i allmänna resereglementet vore föreskrivet rörande ersättning enligt klass II, det syntes statskontoret enklast föreskriva, att resekostnadsersättning till landstingsman skulle utgå enligt nämnda klass. Samma synpunkt göres gällande jämväl av *Södermanlands läns landstings förvaltningsutskott*.

Länsstyrelsen i Uppsala län har erinrat, att förslaget för vissa fall skulle innebära en minskning av landstingsmans resekostnadsersättning, varför länsstyrelsen ifrågasätter, huruvida icke kompensation härför borde lämnas i någon form.

*Departement-
schefen.*

Vid de senare årens ändringar av allmänna resereglementet och andra författningar angående resekostnadsersättning har man alltmera sökt sträva därhän, att ersättning för resa i största möjliga utsträckning skall utgå med hänsyn tagen till kostnaden för det färdsätt, förrättningsmannen verkligen använt sig av, i stället för efter en beräknad taxa. Med anledning härav och på av statskontoret anförda skäl anser jag, att landstingsmans resekostnadsersättning bör beräknas enligt klass II i allmänna resereglementet. I 23 § i lagen om landsting torde alltså böra vidtagas härför erforderlig ändring. Härvid är att märka, att vad som sålunda bestämmes angående beräklandet av reseersättning åt landstingsman på grund av stadgande i 43 § 1 mom. i lagen om landsting kommer att verka maximerande å den reseersättning, landsting äger tillägga vissa i sistnämnda lagrum avsedda personer. Någon kompensation för eventuellt uppkommande inkomstminskning lär icke böra ifrågakomma.

Lagändringen torde lämpligen böra träda i kraft redan den 1 juli detta år.

*1878 års för-
ordning angå-
ende ersätt-
ning till för-
rättningsmän
i enskilda mål
samt till
stämningmän
m. m.*

I detta sammanhang vill jag erinra om att, såsom ock utredningsmannen framhållit, i anledning av skjutsstadgans upphävande viss ändring erfordras i 5 § i *förordningen den 12 juli 1878 (nr 24 sid. 21) angående ersättning till förrättningsmän för utmätning i enskilda mål samt till stämningmän m. m.*, sådant detta lagrum lyder enligt kungörelse den 10 juli 1914 (nr 208). Enligt nämnda lagrum äro, därest för verkställande av vissa i förordningen omfördälda förrättningar resa erfordras, förrättningsman och vittne berättigade till ersättning, vardera för skjuts efter en häst, dock att, när flera förrättningar verkställas under samma resa eller på samma dag, skjutsersätt-

ningen skall fördelas mellan samtliga förrättningarna i förhållande till förrättningsställets avstånd från förrättningsmannens och vittnets hemvist.

Utredningsmannen har ifrågasatt, huruvida icke en mera genomgripande ändring av förevarande lagrumms lydelse än som föranledes av skjutsstadgans upphävande borde äga rum, men förklarar sig anse det ligga utom det honom meddelade uppdraget att föreslå en dylik genomgripande ändring. Av vidare anförda skäl har utredningsmannen ej föreslagit annan ändring av stadgandet, än att ersättningen efter skjutsstadgans upphävande skulle utgå efter den resekostnadsersättning, som jämlikt allmänna resereglementet utgår för hästskjuts.

Av hörda myndigheter har *statskontoret* erinrat om det samband, som förefinnes mellan bestämmelserna om reseersättning och stadgandena om arvode för nu ifrågasatt förrättningar. Sedan handlingarna i ett hos Kungl. Maj:t föreliggande ärende rörande omarbetning av 1878 års förordning, vilket ärende Kungl. Maj:t genom beslut den 29 november 1929 på grund av detta samband förklarar vilande, överlämnats till 1928 års lönekommitté att beaktas vid fullgörande av det kommittén anförtrodda uppdraget, hade kommittén i sitt den 11 juli 1931 avgivna betänkande med förslag till löneroglering för landsfogdar, lappfogdar och landsfiskaler m. m. infört ett utkast till kungörelse angående kostnad för förrättning vid utskönings- m. fl. mål samt för delgivning. Enligt denna kungörelse skulle resekostnadsersättning som regel utgå enligt allmänna resereglementet. Till stöd för sitt förslag i denna del hade kommittén framhållit, att med den utveckling kommunikationsväsendet nått och det förbilligande av resorna, som därigenom möjliggjorts, reseersättning beräknad enligt 1878 års förordning mången gång bleve oskäligt hög. Av sålunda anförda skäl syntes det statskontoret vara angeläget att, därest frågan om löneroglering för landsstatstjänstemännen ställdes på framtiden, spørsmålet om arvoden och resekostnadsersättning till förrättningsmän, varom här vore fråga, oberoende av berörda löneroglering åter upptoges till prövning.

I överensstämmelse med vad utredningsmannen anført har jag för avsikt att, därest förslaget om skjutsstadgans upphävande antages av riksdagen, förorda sådan ändring av 5 § i 1878 års förordning, att ersättning skall för varje förrättningsman utgå efter den resekostnadsersättning, som jämlikt allmänna resereglementet utgår för hästskjuts. Vad angår frågan om ytterligare ändringar i nämnda förordning, är det visserligen uppenbart, att spørsmålet om en allmän revision av förordningen äger nära samband med det nu vilande förslaget till löneroglering för landsstatstjänstemän. Då emellertid, såsom i detta ärende framhållits, reseersättning beräknad enligt förordningen mången gång måste anses bliva alltför hög samt det ännu är ovisst, när omförmälda löneroglering kan upptagas till omprövning, torde i samband med genomförande av den förordade ändringen i 5 § böra övervägas, huruvida utan avbidan på nämnda löneroglering jämväl andra jämkningar i förordningen böra vidtagas, även om blott en provisorisk lösning därigenom kan ernås.

Departementschefen.

Departementschefen uppläser härefter inom socialdepartementet överarbetat förslag till *lag om ändrad lydelse av 23 § i lagen den 20 juni 1924 (nr 349) om landsting* samt hemställer, att förslaget måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen lämnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

B. Spångberg.